

Ajornar les aplicacions de fertilitzants en cobertura dels cereals d'hivern en secà

gen. 30, 2024 |

Els models meteorològics a mig termini preveuen precipitacions escasses en les properes setmanes. En la situació de molt baixa disponibilitat d'aigua en el sòl en secà, es recomana ajornar les aplicacions de fertilitzants en cobertura i posposar la decisió de la dosi a aplicar i, si és el cas, el moment d'aplicació.

Ja van vàries campanyes amb escasses precipitacions en la major part de les zones productores de cereal d'hivern. Aquest fet ja va condicionar a la baixa les produccions assolides en secà en la campanya anterior i les sèmres de l'actual. Per aquestes mateixes circumstàncies, en moltes zones, si s'ha realitzat la sembra del cereal, actualment el creixement d'aquest és escàs i el desenvolupament lent.

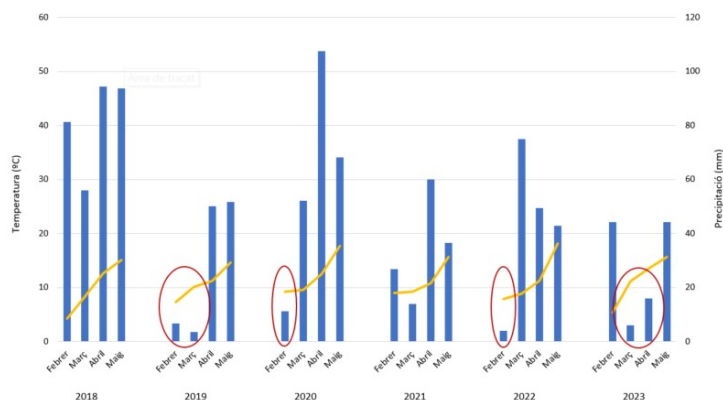

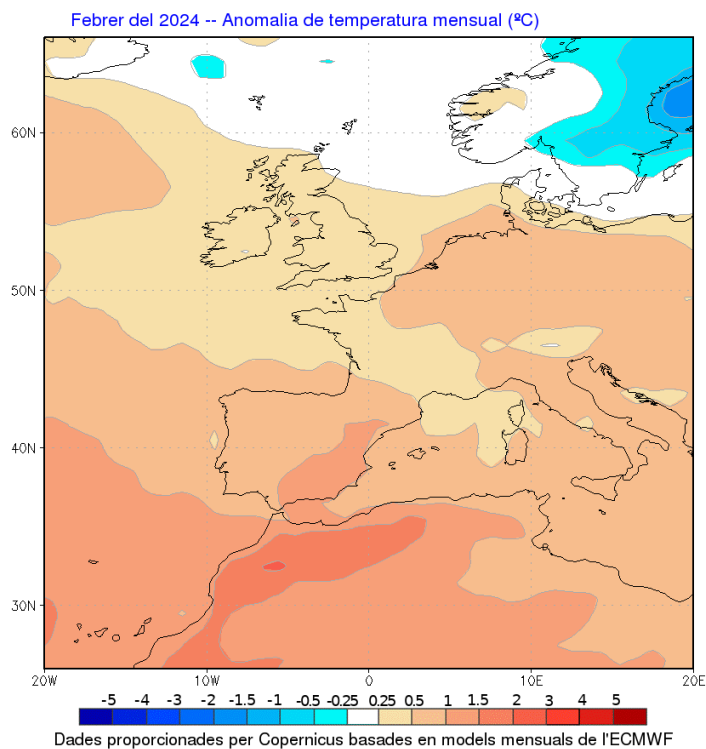
Diagrama ombro-tèrmic de les dades mitjanes de les zones productores de Catalunya.

(Font: Meteocat (<https://ruralcat.gencat.cat/web/guest/agrometeo.estacions>))

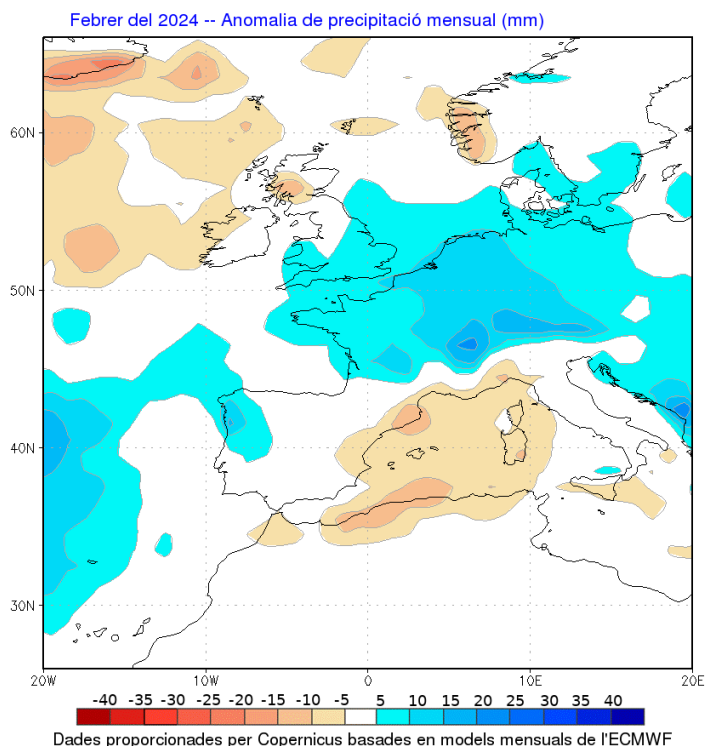
Efecte de la sequera en la producció del cereal d'hivern.

Les previsions meteorològiques a mig termini informen que en els propers mesos les temperatures seran més altes -al voltant de 1 °C- que les habituals en l'època i que les precipitacions seran inferiors a les habituals. El mes de febrer, de mitjana, és el més sec de l'any en la major part de zones productores, amb quantitats de precipitació al voltant dels 35 L/m². Les previsions d'aquests models pel mes de febrer redueixen aquesta precipitació habitual en uns 5-10 L/m², que representa un 15-30 % menys que la precipitació habitual.

Anomalies de temperatura previstes pel mes de febrer de 2024.

(Font: Meteocat (<https://www.meteo.cat/wpweb/prediccio/prediccio-mensual/>))

Anomalies de precipitació previstes pel mes de febrer de 2024.

(Font: Meteocat (<https://www.meteo.cat/wpweb/prediccio/prediccio-mensual/>))

En aquest moment, els cereals d'hivern han utilitzat una part petita dels nutrients (especialment el nitrogen) que tenen disponible en el sòl, ja sigui aportat amb els fertilitzants de fons o provinent del nitrogen romanent o mineralitzat del sòl a partir del maneig i aportacions realitzades en anys anteriors.

Per saber què es necessita, és important conèixer què es té. Si no es disposa d'una anàlisi de sòl que indiqui la quantitat de nitrogen mineral disponible, es pot mirar quin maneig s'ha fet en la parcel·la per tal de poder estimar el nivell de fertilitat del sòl. Maneig com, per exemple, si s'han realitzat aplicacions de fertilitzants orgànics, si s'incorpora la palla o si s'han sembrat lleguminoses. Aquest nitrogen que hi ha present en el sòl, a més, no ha sofert pèrdues per rentat ja que les pluges han estat escasses. Per tant, en general, hi ha nitrogen suficient per nodrir els cultius de cereal durant mesos, si finalment es produïssin pluges importants en breu. Si no es produeixen, el creixement del cereal serà escàs i les necessitats en nutrients seran baixes.

El període en què es poden fer aportacions eficients de nitrogen en cobertura es situa aproximadament entre inici del fillolament i el desenvolupament de la fulla bandera (darrera fulla, poc abans de l'espigat); en general, entre mig febrer i mig abril (amb matisos segons les

zones).

L'alta disponibilitat de nitrogen incrementa el creixement de la biomassa del cultiu. Si hi ha més biomassa, el consum d'aigua serà major i, en conseqüència, es reduirà de forma més ràpida la quantitat d'aigua disponible en el sòl. Si no es produeixen pluges posteriors, pot haver-hi manca d'aigua durant l'emplenament del gra i, per tant, accentuar-se més la disminució del potencial productiu.

(Fotos realitzades per IRTA Mas Badia)

En aquesta situació, es recomana **ajornar les aplicacions de nitrogen en cobertora**. Si les precipitacions continuen sent escasses, l'aportació, molt probable i malauradament, no serà necessària. Si es produeixen precipitacions que permetin reeixir el cultiu de cereals, encara es disposa de temps per aplicar nitrogen en cobertora de forma eficient. En aquest segon cas, en el moment de prendre la decisió d'aportar nitrogen en cobertora caldrà replantejar quina és la dosi que és més adequat aportar. La davallada en la producció del cereal d'hivern en secà s'ha fet notòria en totes les zones de Catalunya en les darreres campanyes. Caldrà tornar a avaluar el potencial productiu esperable per aquesta campanya, que probablement serà menor a l'habitual.

AUTORS

FRANCESC DOMINGO
IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

ELENA GONZÁLEZ
IRTA – Programa de Cultius Extensius
Sostenibles

IRENE VILAR
Oficina de Fertilització i Tractament de
Dejeccions Ramaderes del DACC

NÚRIA CANUT
Oficina de Fertilització i Tractament de
Dejeccions Ramaderes del DACC